

MIKROESZKÖZÖK ÉS NANOTECHNOLÓGIA A XXI. SZÁZADI ORVOSTUDOMÁNYBAN

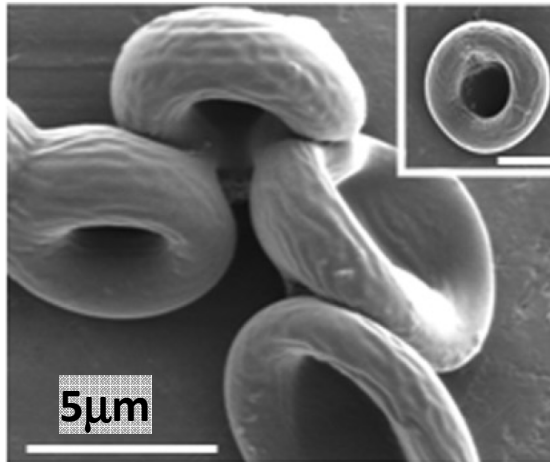
Kelemen Lóránd

MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont

- Bevezetés
- Mikrofluidikai eljárások
- Nanorészecskék
- Nanorobotok

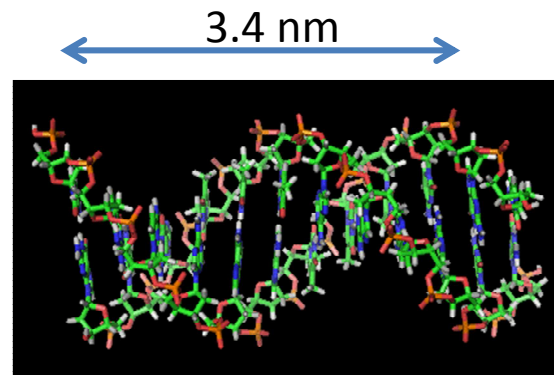

Mikrométer: 10^{-6} m, 1/1.000 milliméter

PNAS 106:21495-21499 (2009)

Nanométer: 10^{-9} m, 1/1.000.000 milliméter

Kutatási fázisban lévő eszközök, eljárások

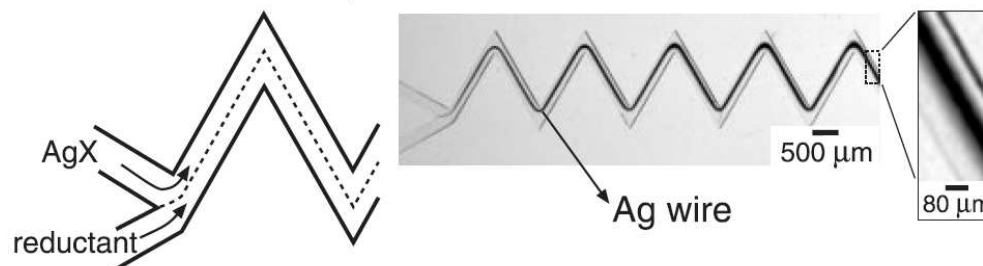
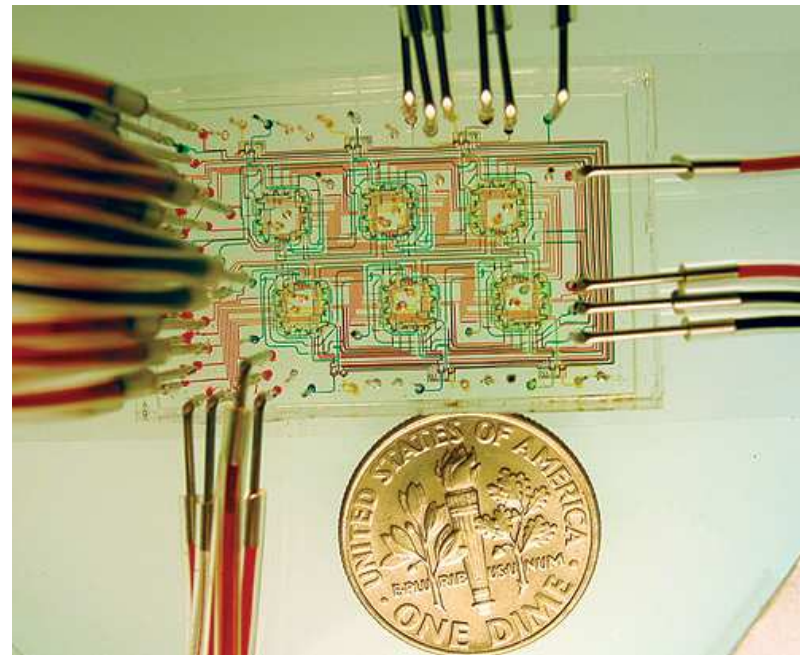
Mikrofluidika

10-1000 μm tipikus keresztmetszetű csatornákból, reakcióterekből, rezervoárokból épül fel

Komplett laboratórium egyetlen mikroszkóp tárgylemezen „Lab-on-a-chip”

Pikoliter, femtoliter térfogatú reakciók

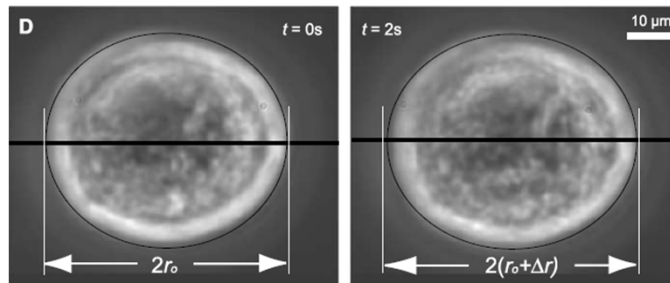
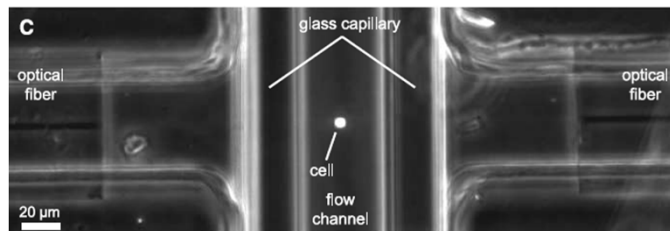
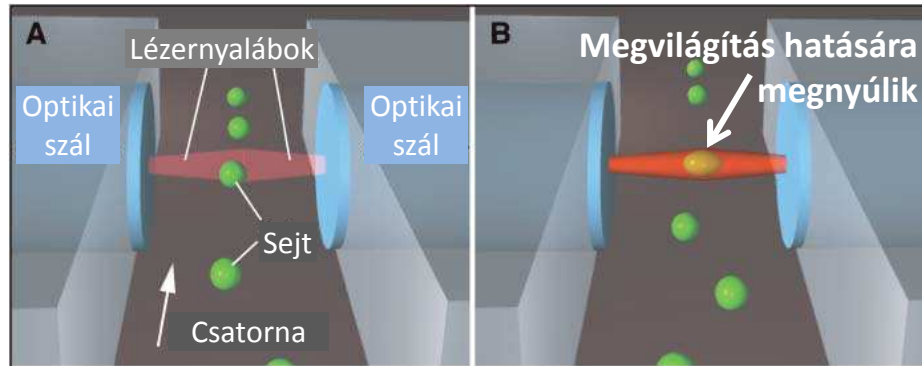
Egyedi sejteken végezhető vizsgálatok

Rák diagnosztizálása a tumorsejtek deformálhatósága alapján

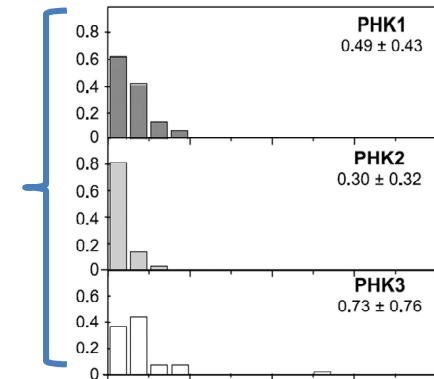
Mikrofluidikai csatornában végzett optikai vizsgálat

Hordozható eszközzé fejleszthető

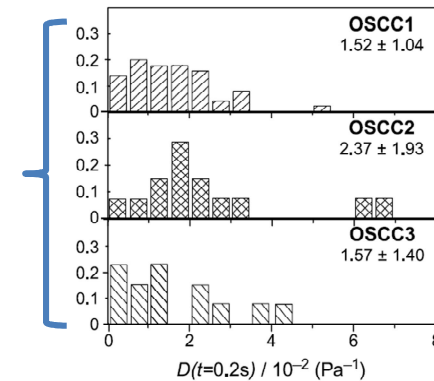

Kezdeti klinikai kísérletek

Egészséges sejtek

Tumorsejtek

Megnyúlás mértéke

Sejtek válogatása fénynyomás segítségével

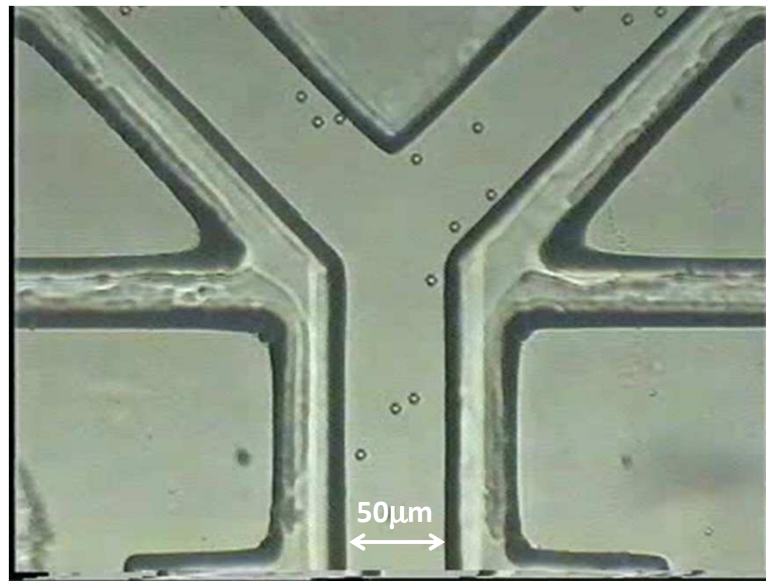
Fluoreszcensen jelölt sejteket válogatja ki egy sejt szupenzióból

Mikroszkóp tárgylemezre integrálható mobil eszközzé fejleszthető

„A” sejt

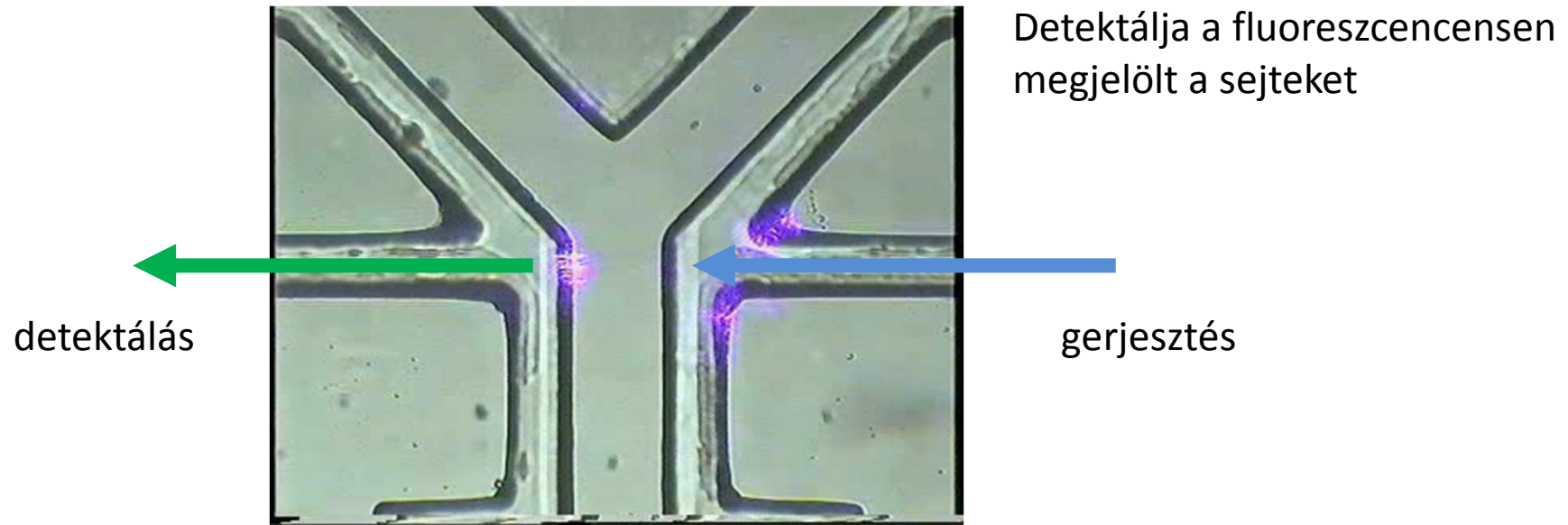
„B” sejt

kontroll

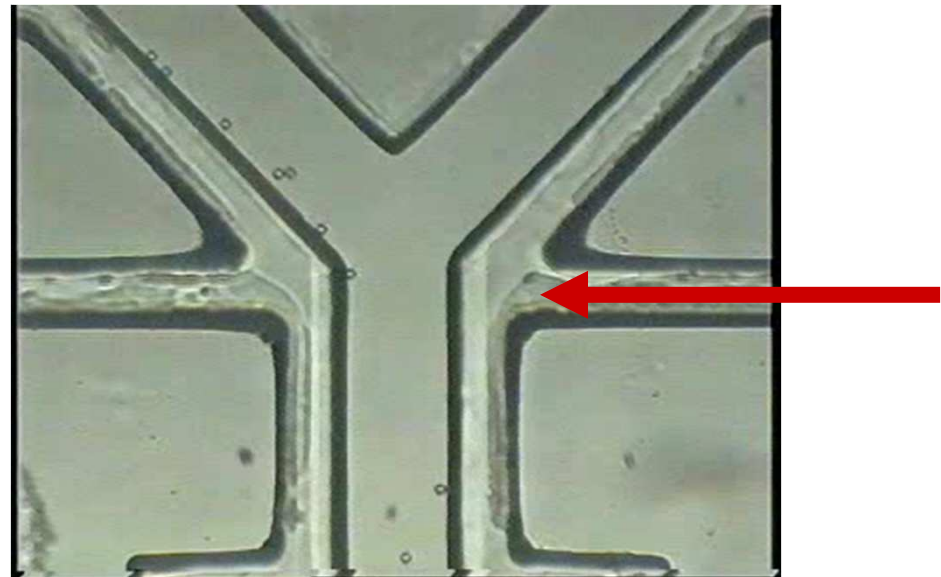

Mérő, irányító
lézernyaláb

↑
Sejt keverék

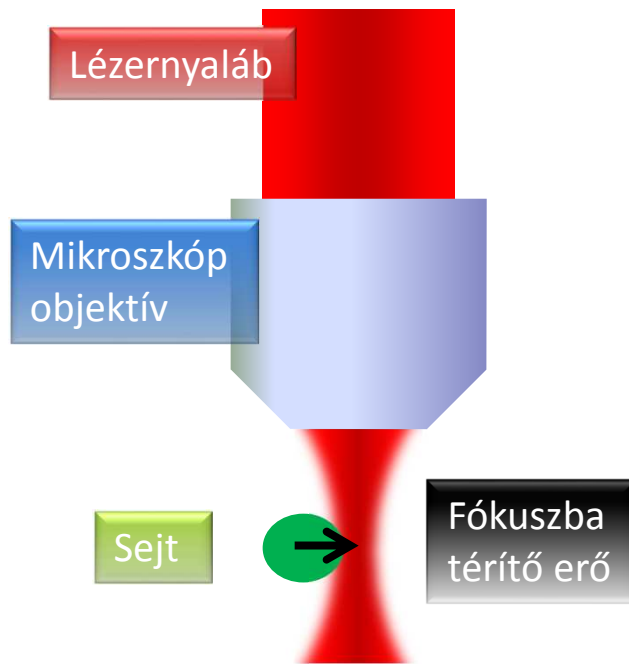
Az irányító nyáláb szelektíven a megfelelő csatornába tereli a sejteket

Mikromanipuláció optikai csipessel

☹️ Laboratóriumhoz kötött

😊 Nagyobb precizitás, 3D mozgató

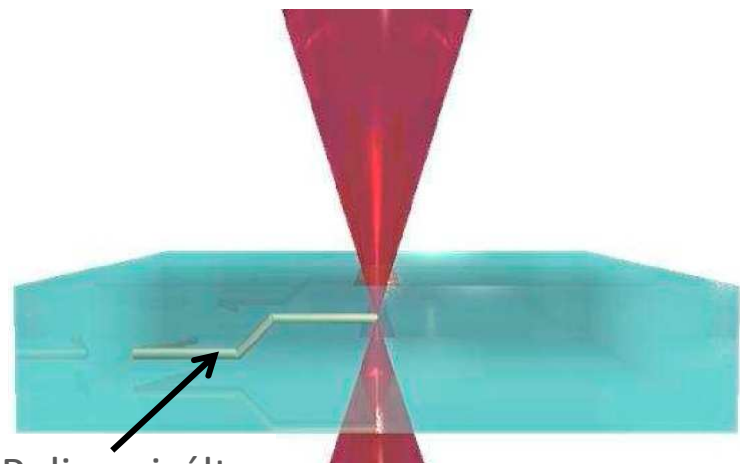
Keményítő darabkák (~5-10 μ m)

Lézeres polimerizáció

Mioreszközök készítése 3D-ben

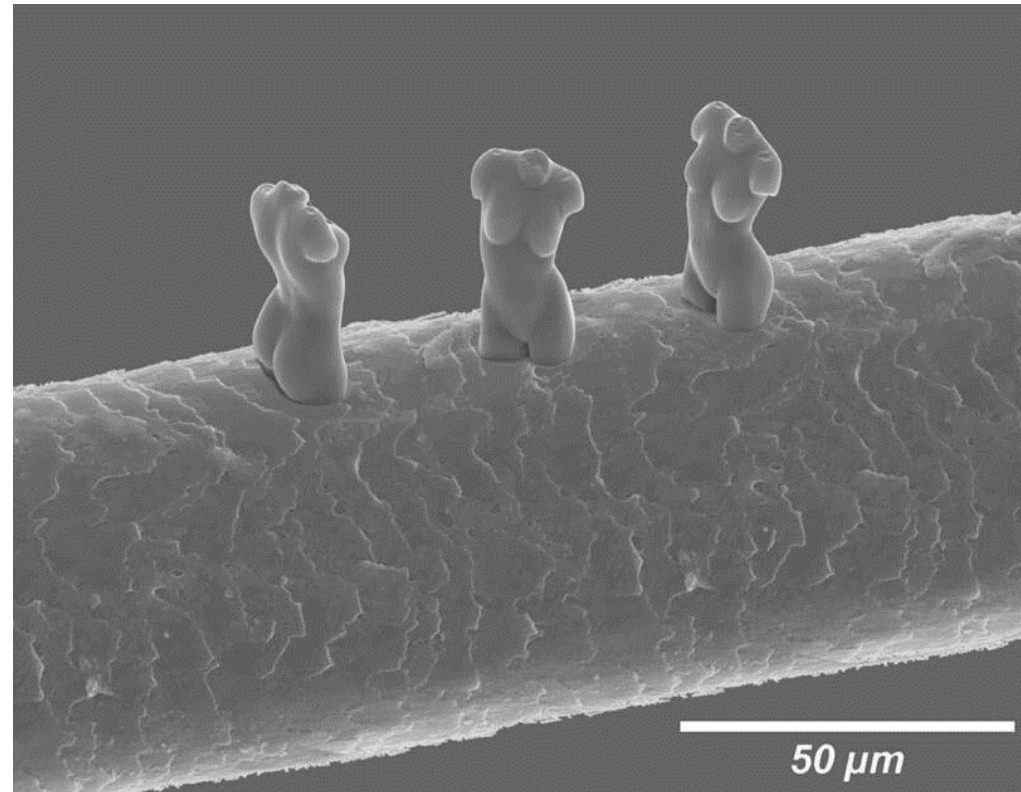
Méretetek: 100 nm – 100 μm

Fókuszált lézernyaláb

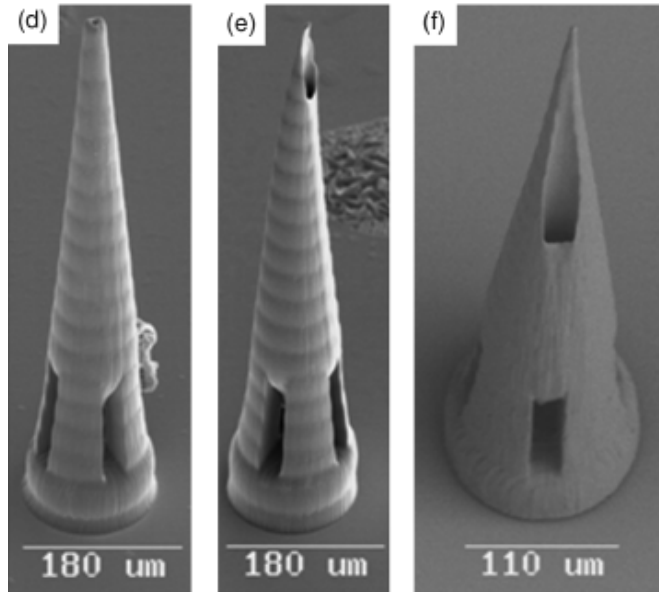
Polimerizált szerkezet

Fényre keményedő polimer

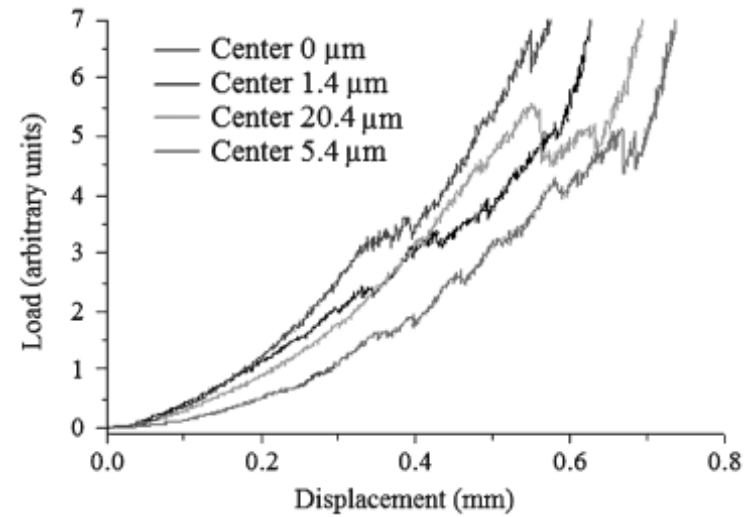

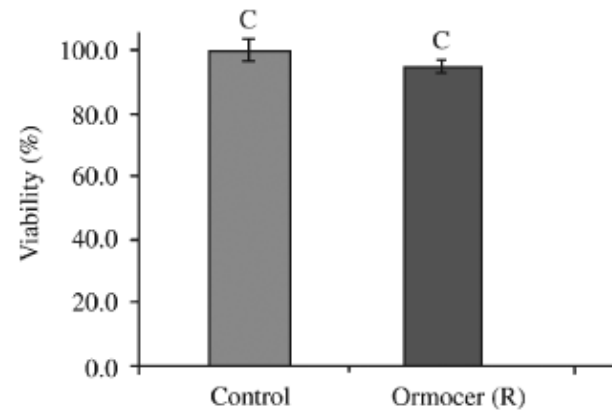
Lézerrel polimerizált mikrotű gyógyszer bőrszövetbe juttatására

Mechanikai ellenállás sertés hámszöveten tesztelve

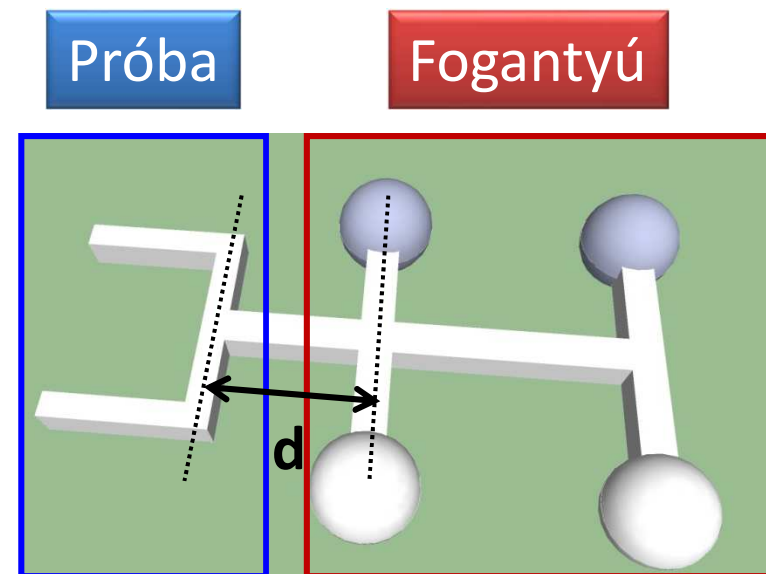
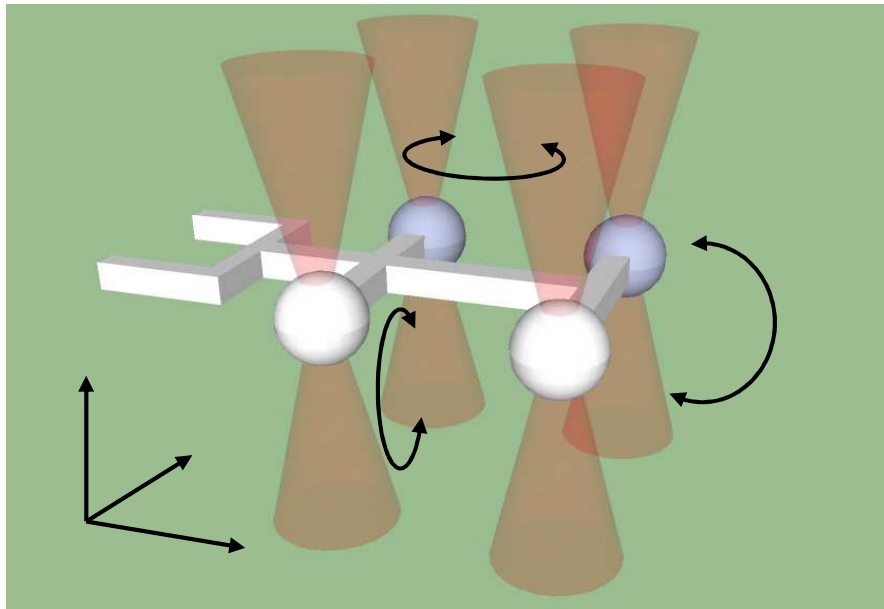
A tű anyaga polimer-kerámia hibrid (ORMOCER, sejtbarát)

Optikai csipeszben használható mikroeszközök

Nano-, mikrométerű testek kontrollált mozgása fénnel, fizikai kontaktus nélkül

Optikai csipesszel megragadott mikroeszköz, amit szabadon lehet forgatni és pozícionálni

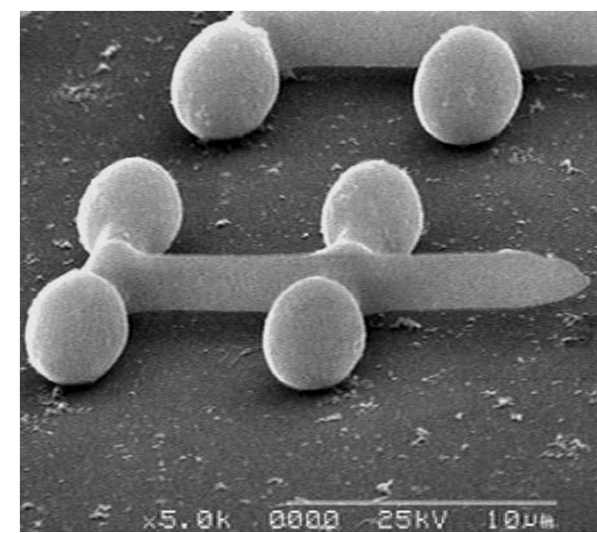
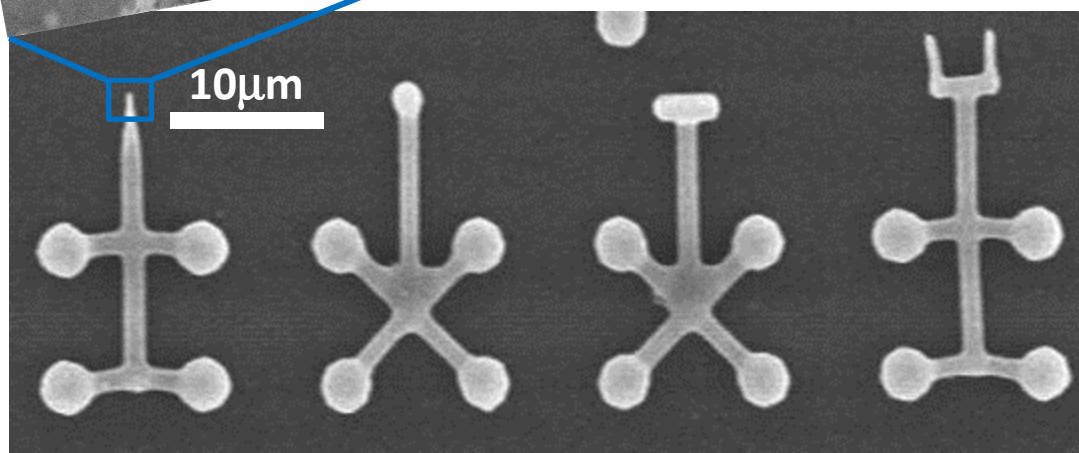
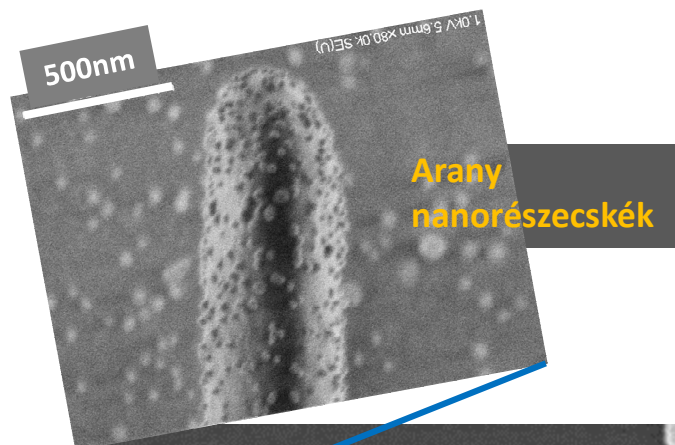
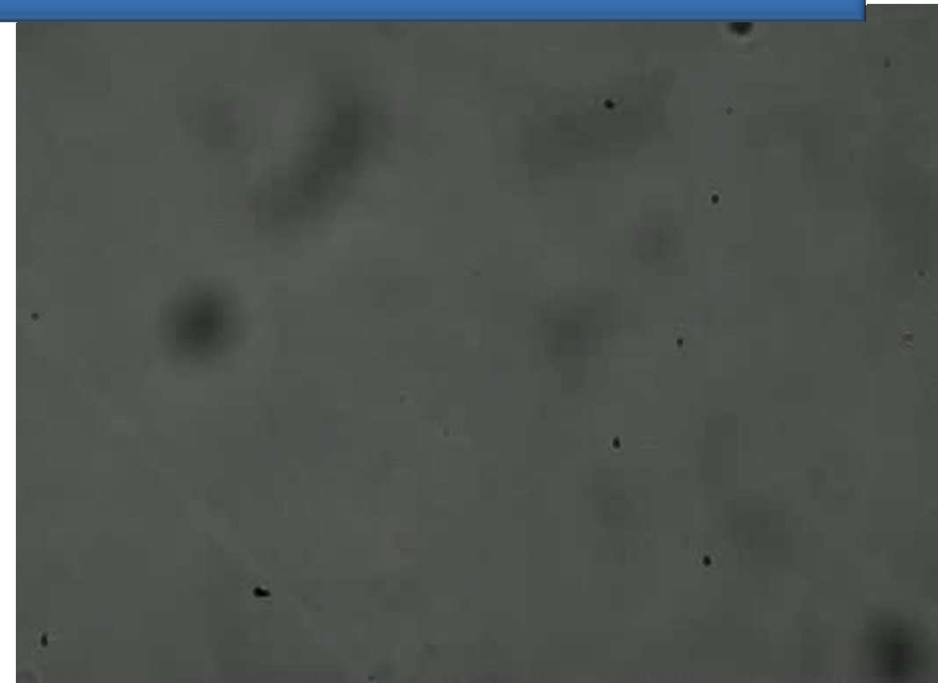

Optikai csipeszben használható mikroeszközök

Készítés

Geometriai jellemzők

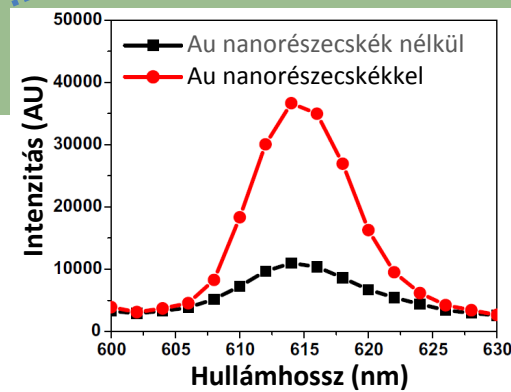
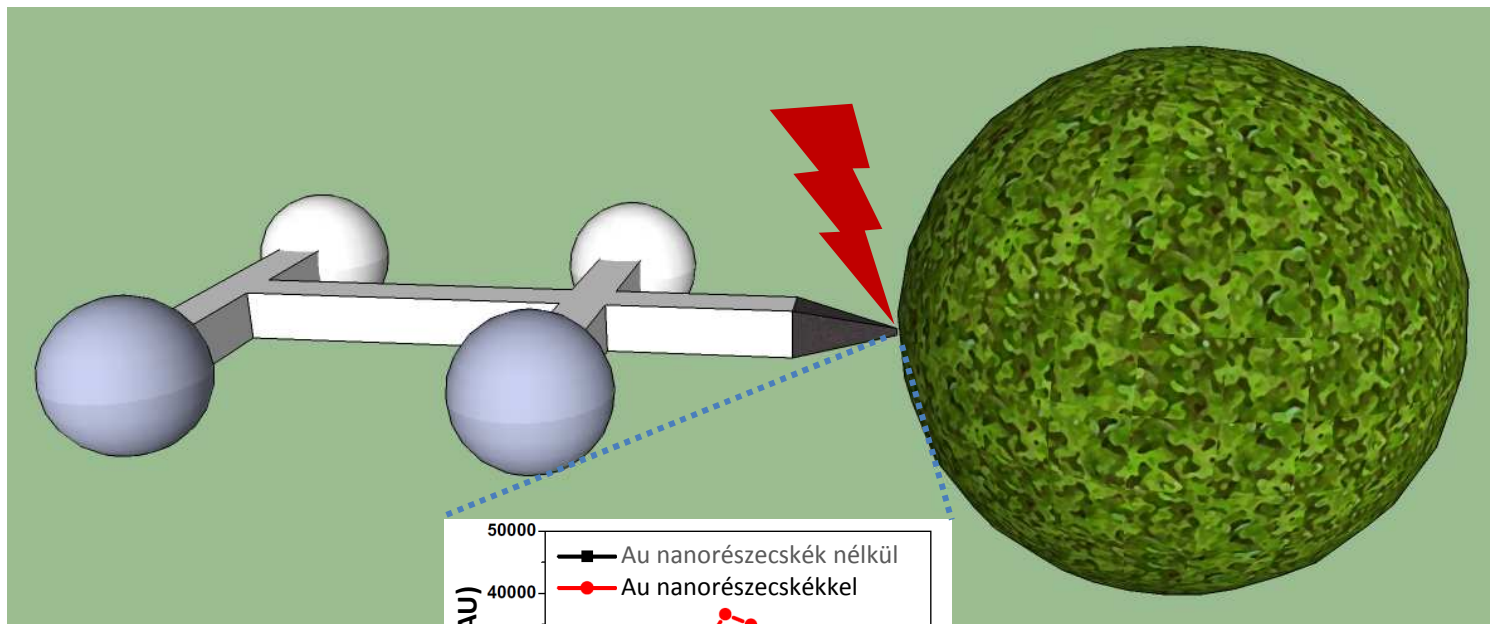
Felület funkcionalizálás

Optikai csipeszben használható mikroszközök

Sejtek felületének vizsgálata felület-erősített fluoreszcenciával / Raman spektroszkópiával

Vizsgált terület: $\sim 100\text{nm}$

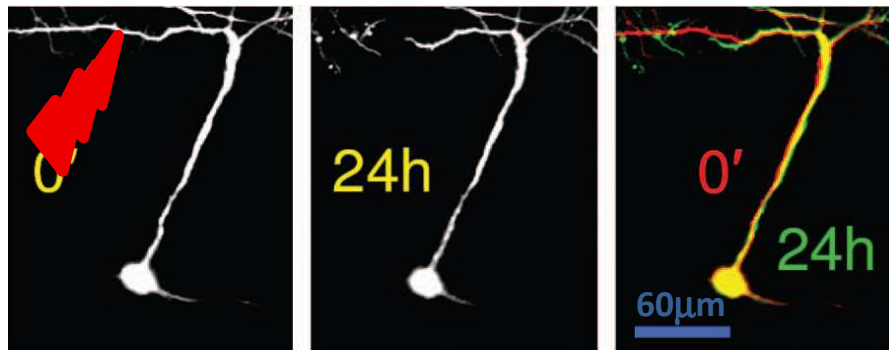

Erősített fluoreszcencia spektrum

Lézeres mikrosebészet

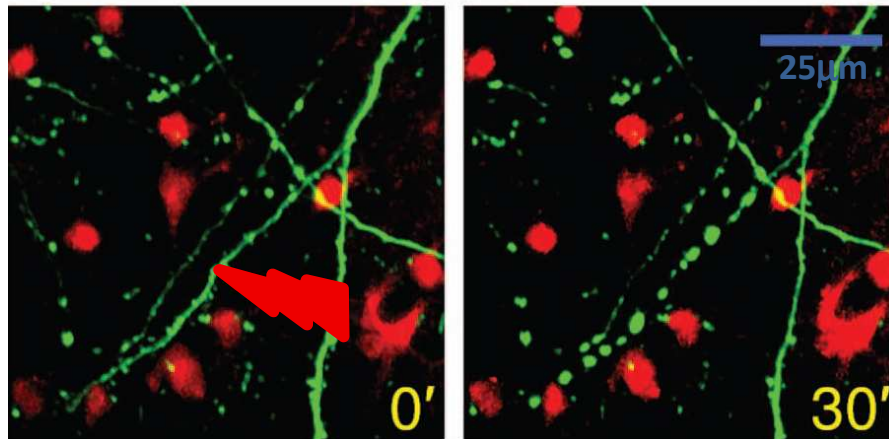
Idegsejt átvágása *in vivo* egyetlen lézerimpulzussal, 100-200 μ m mélységben

Infravörös hullámhossz: a szövetben nagyobb mélységben lehet dolgozni

Egyedileg lehet idegi kapcsolatokat megszakítani ...

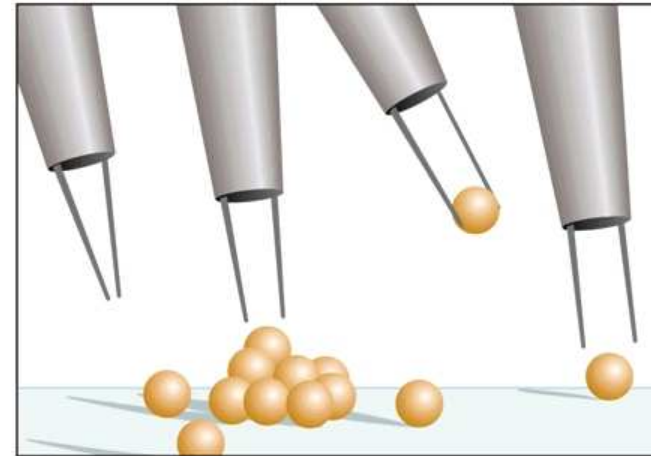
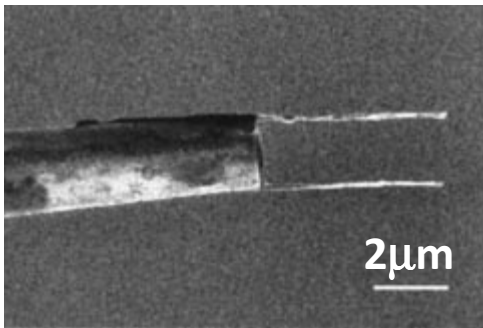
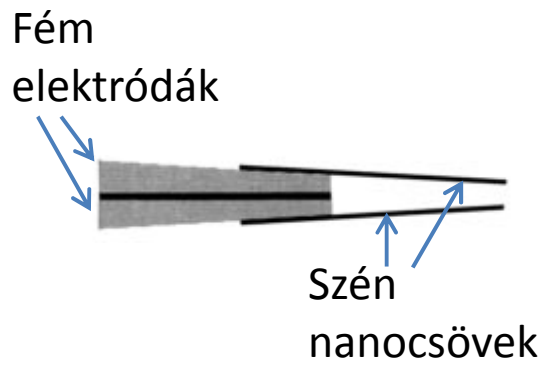
... a sejt többi részének károsodása nélkül

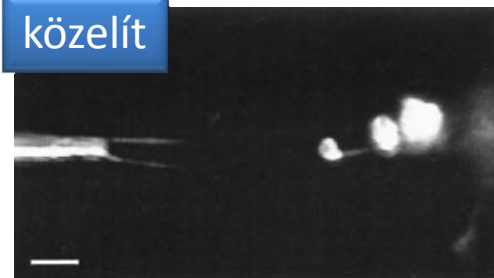
... a környezet károsodása nélkül

Nanocsipesz

Nano-, mikrométerű testek kontrollált mozgatása mikromechanikai eszközzel

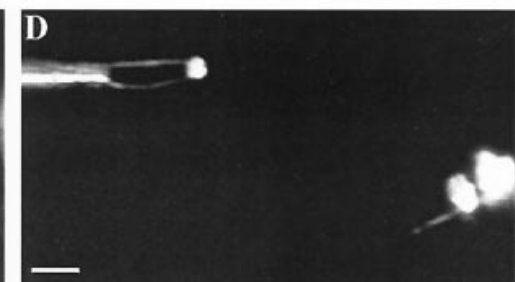
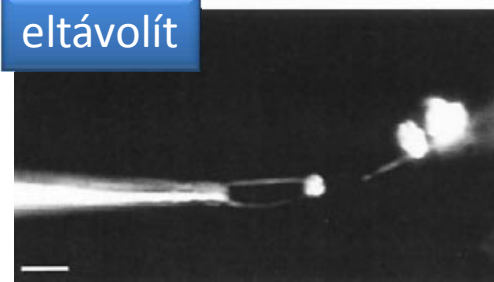
közelít

megragad

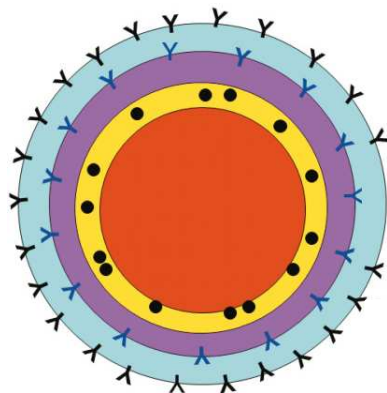
eltávolít

A legegyszerűbb nanorobot: a nanorészecske

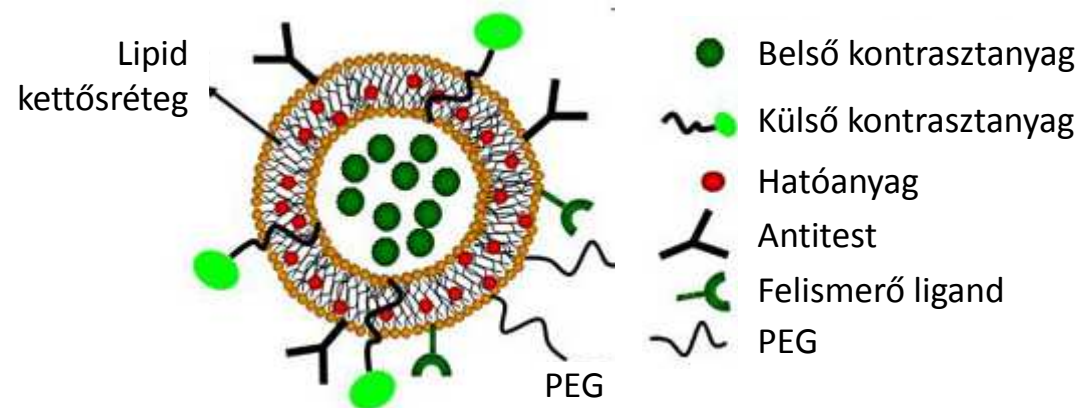
A megcélzott sejtet felismerő és a hatóanyagokat nanorészecskékre (-be) csomagolják

Szilárd maggal

- Célsejtet felismerő réteg
- Intracelluláris felismerés
- Terápiás összetevő
- Egyéb érzékelő
- Szilárd mag (MRI kontraszt vagy Q-pötty)

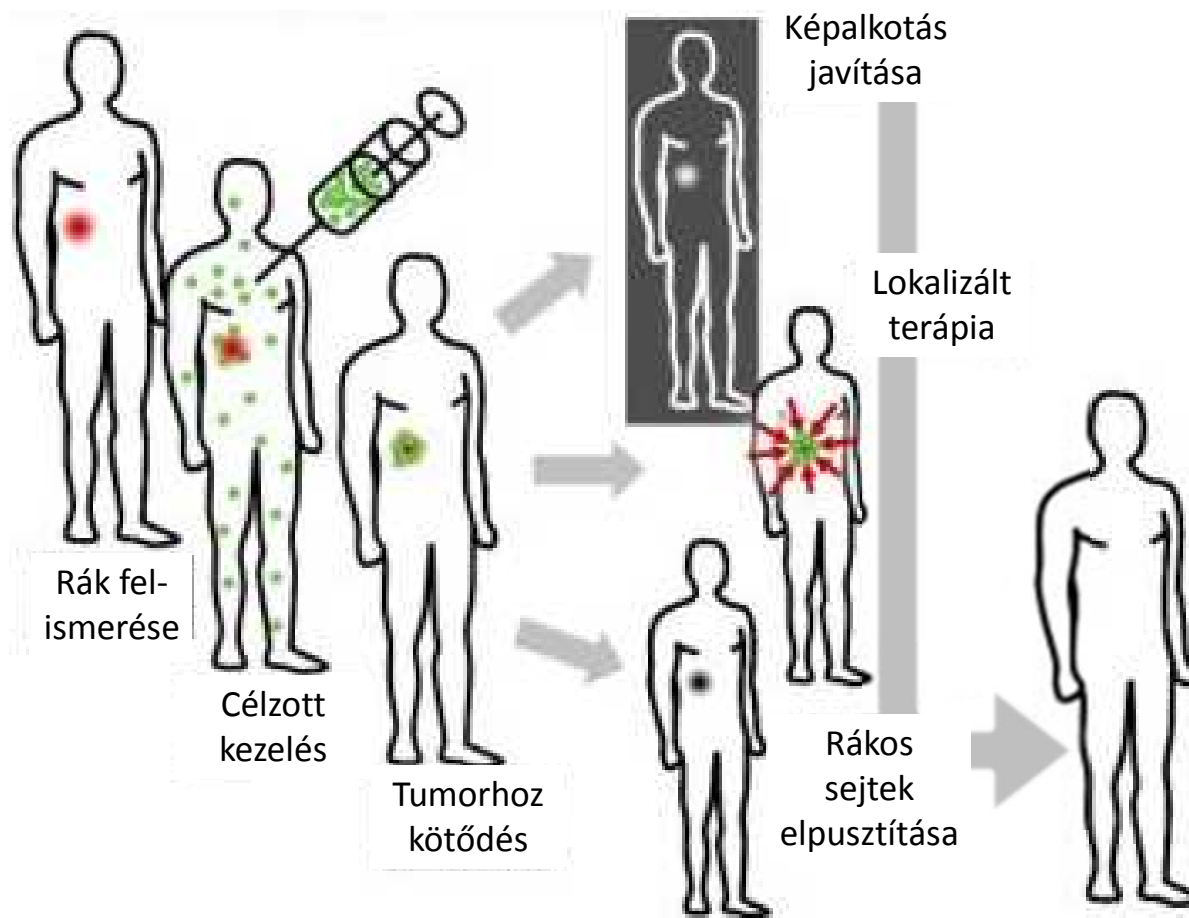
Liposzómában

Forgalomban lévő gyógyszerek liposzóma hordozóban

Termék	Hatóanyag	Gyártó
Doxil	Doxorubicin	ALZA
DaunoXome	Daunorubicin	Gilead Sciences
Ambisome	Amphotericin B	Gilead Sciences
Amphotec	Amphotericin B	ALZA
Abelect	Amphotericin B	ELAN

Nanorészecskék alkalmazásának főbb módozatai

Szabadalmak (csak két példa ...)

(19) **United States**

(12) **Patent Application Publication**
Chen et al.

(10) **Pub. No.: US 2011/0014296 A1**
(43) **Pub. Date: Jan. 20, 2011**

(54) **DRUG DELIVERY NANODEVICE, ITS PREPARATION METHOD AND USES THEREOF**

(22) Filed: **Jul. 17, 2009**

Publication Classification

(75) Inventors: **San-Yuan Chen**, Hsinchu City (TW); **Shang-Hsiu Hu**, Pingjhen City (TW); **Dean-Mo Liu**, Jhubei City (TW); **Kun-Ting Kuo**, Dashu Township (TW)

(51) **Int. Cl.**
A61K 9/14 (2006.01)
A61K 38/02 (2006.01)

(52) **U.S. Cl.** 424/490; 424/497; 424/9.3; 424/9.4; 977/774; 514/6.9; 514/9.6

Ferromágneses anyagba csomagolt gyógyszer, kontrasztanyag

(12) **United States Patent**
Borbely et al.

(10) **Patent No.: US 7,976,825 B2**
(45) **Date of Patent: Jul. 12, 2011**

(54) **CANCER CELL DIAGNOSIS BY TARGETING DELIVERY OF NANODEVICES**

(56) **References Cited**

(76) Inventors: **Janos Borbely**, Debrecen (HU); **Magdolna Bodnar**, Hajouboszormeny (HU); **John F Hartmann**, Princeton Junction, NJ (US); **Istvan Hajdu**, Tiszacsege (HU); **Jozsef Kollar**, Debrecen (HU); **Gyorgy Vamosi**, Debrecen (HU)

U.S. PATENT DOCUMENTS
5,820,851 A * 10/1998 Peng et al. 424/9.361
7,291,598 B2 * 11/2007 Sung et al. 514/12
2005/0226938 A1 * 10/2005 Borbely et al. 424/492
2008/0160096 A1 * 7/2008 Borbely et al. 424/493

FOREIGN PATENT DOCUMENTS
WO WO 00/66090 * 11/2000
WO WO 2004096998 * 11/2004

(*) Notice: Subject to any disclaimer, the term of this patent is extended or adjusted under 35 U.S.C. 154(b) by 0 days.

* cited by examiner

Primary Examiner — Richard Schnizer

(21) Appl. No.: **12/315,951**

(74) *Attorney, Agent, or Firm* — Thomas A. O'Rourke; Bodner & O'Rourke, LLP

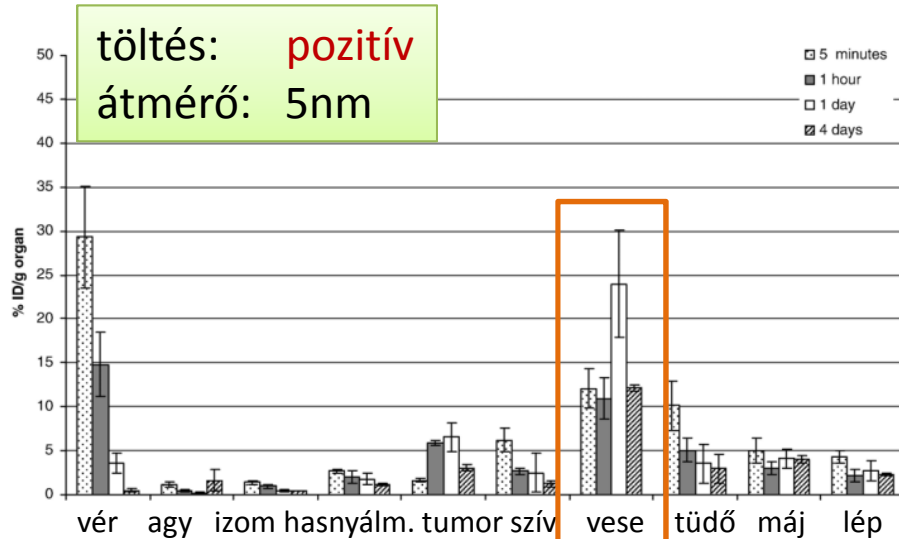
(22) Filed: **Dec. 8, 2008**

(57) **ABSTRACT**

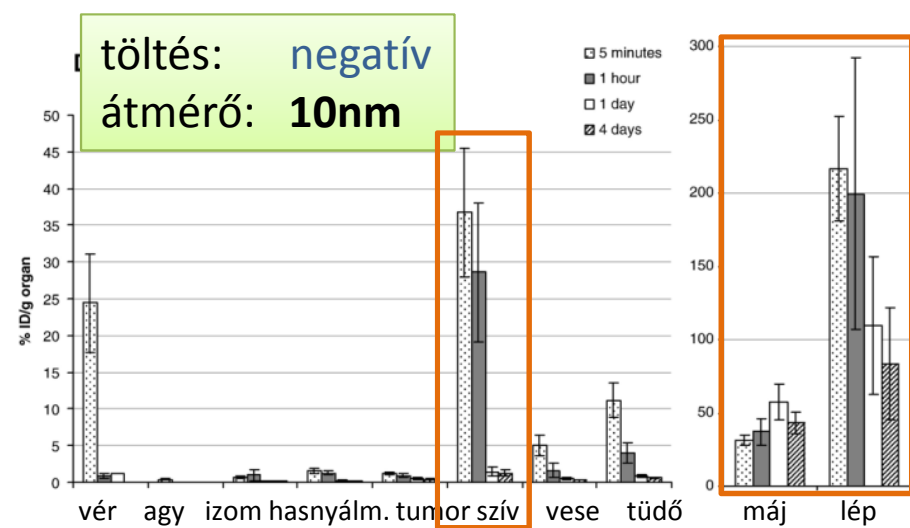
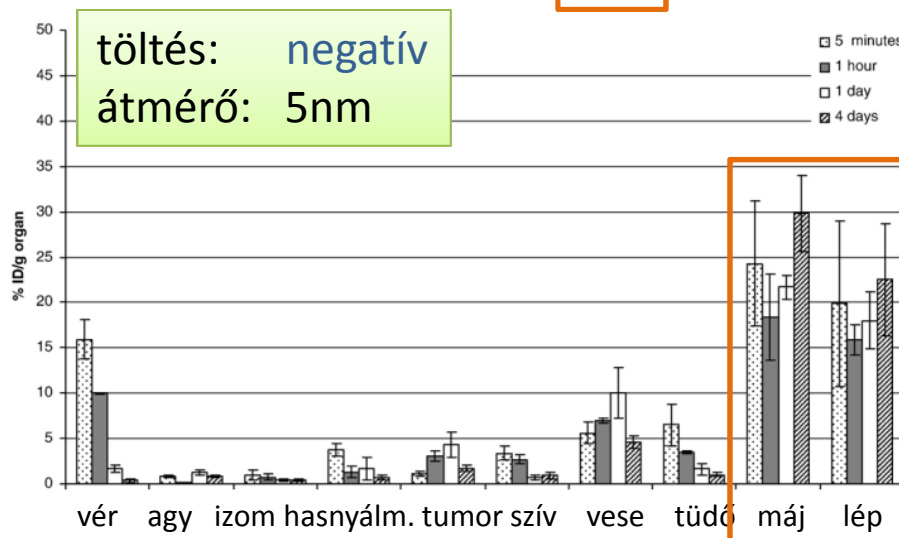
Polimer mátrixba csomagolt kontrasztanyag

Nanorészecskék sejtjelző molekulák nélkül

Számít a méret és a töltés!

Arany nanorészecskék koncentrációja az egyes szervekben a méret és a töltés függvényében

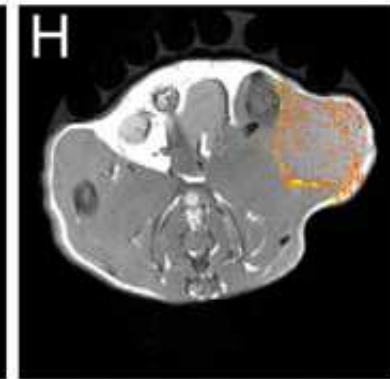
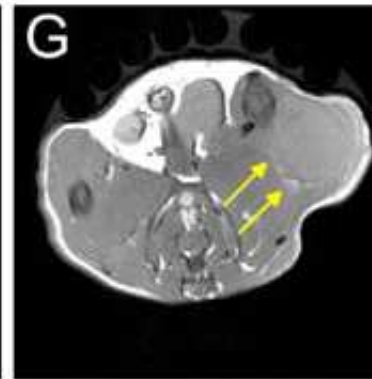
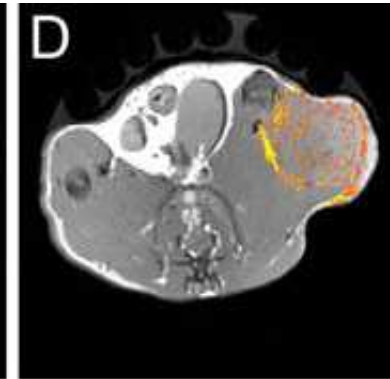
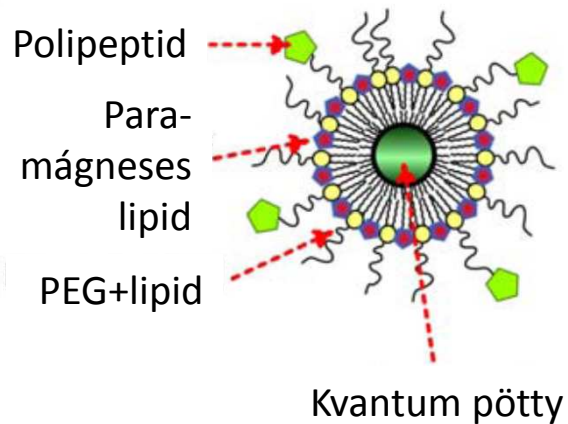
Képalkotás javítása: MRI kontrasztanyag (patkány agy)

Kontrasztanyag
nélkül

45 perccel a
kontrasztanyag
beadás után

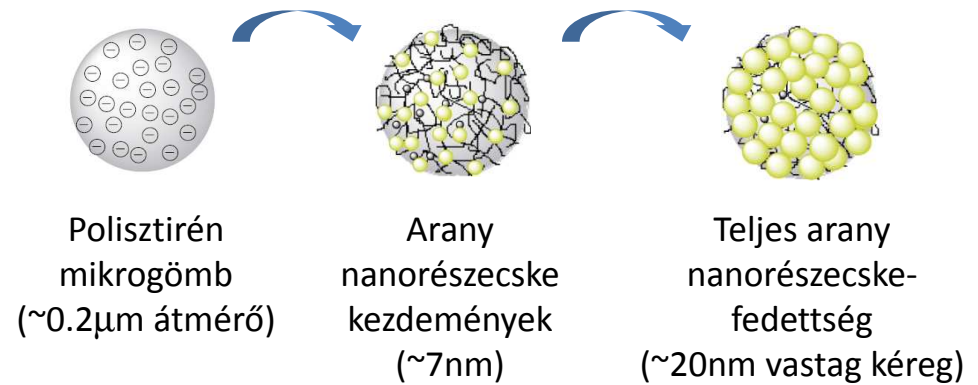
45 perccel a
kontrasztanyag
beadás után
(kiemelve)

Nanorészecske: szilárd mag
+
lipid réteg

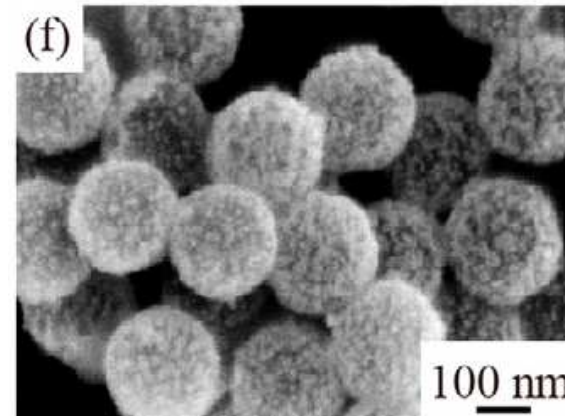
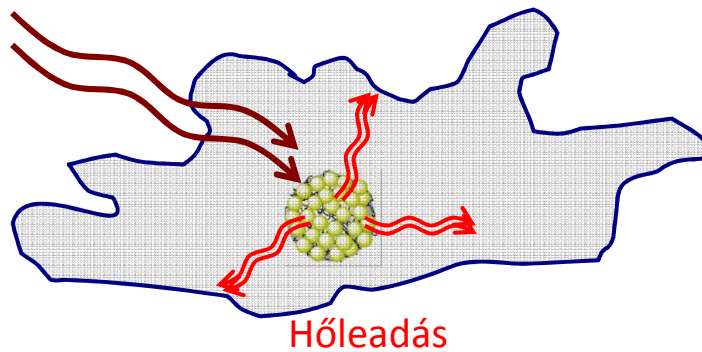

Lokalizált terápia: tumor hőkezelési terápiaja

A tumorban felhalmozódott nanorészecskék lézeres megvilágítás hatására felmelegszenek

Infravörös lézerfény

Lokalizált terápia: tumor hőkezeléses terápiaja

Nanorészecske
+
lézerefény

Csak
lézerefény

Kontroll

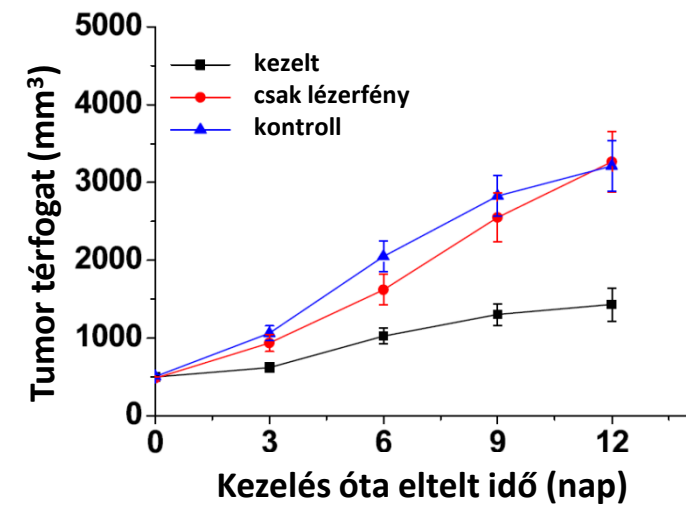
0. nap

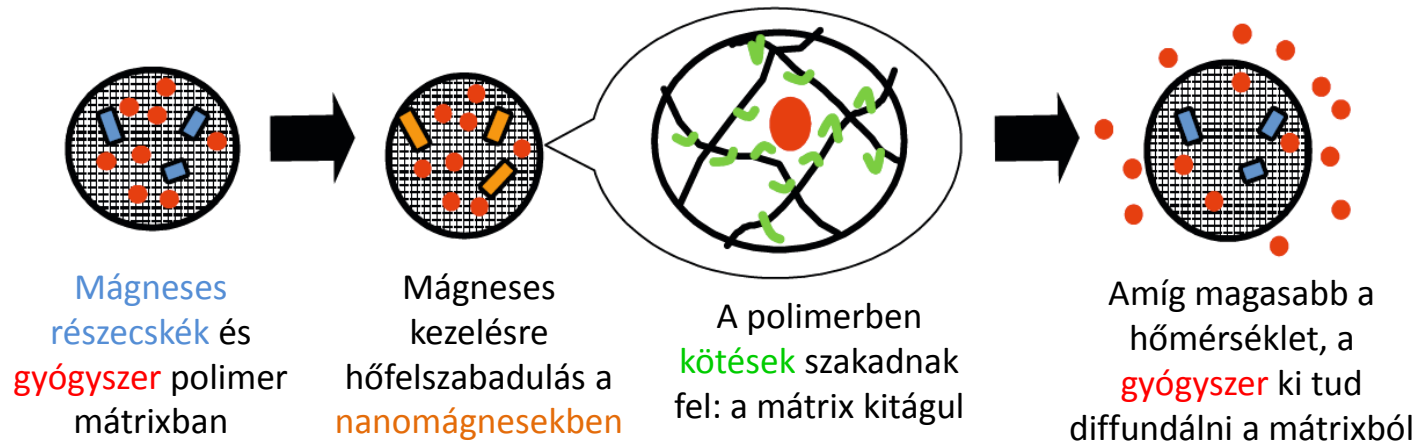
12.nap

A tumor lassabban nő a kezelés hatására

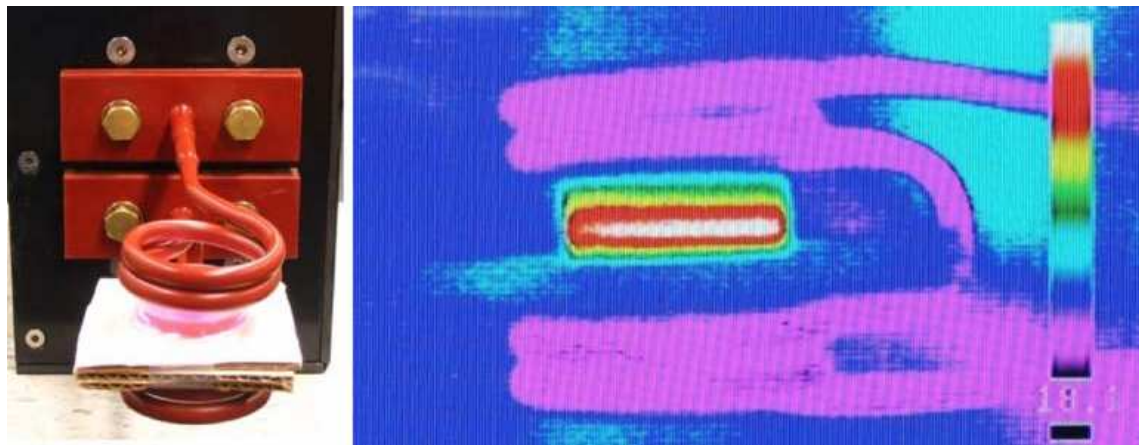
Lokalizált terápia: hatóanyag termikus felszabadítása

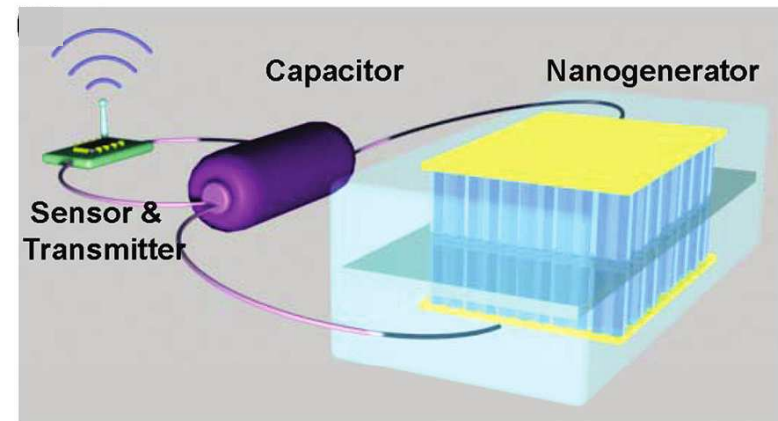
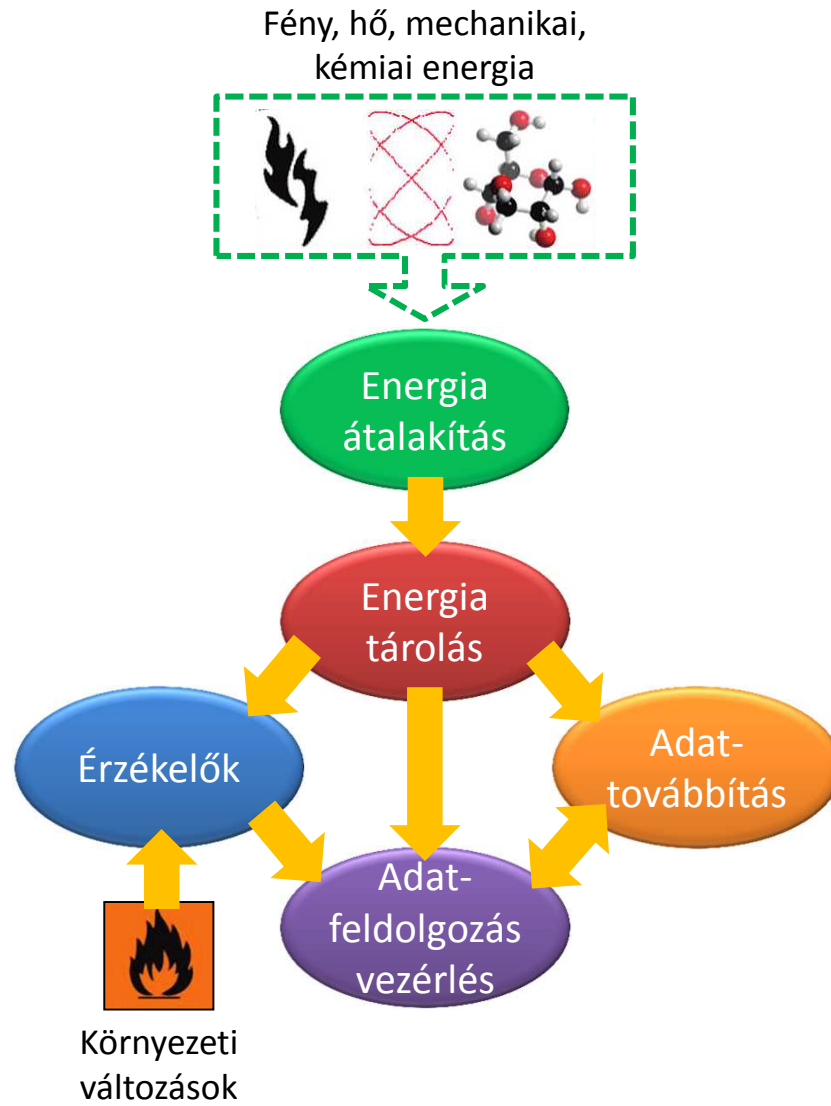
Laboratóriumban demonstrálták a hőmérséklet emelkedést kobalt ferrit szuszpenzióval

Példák a mágneses anyagokra:

Magnetit Fe_3O_4
Hematit, Fe_2O_3
Kobalt ferrit, CoFe_2O_4

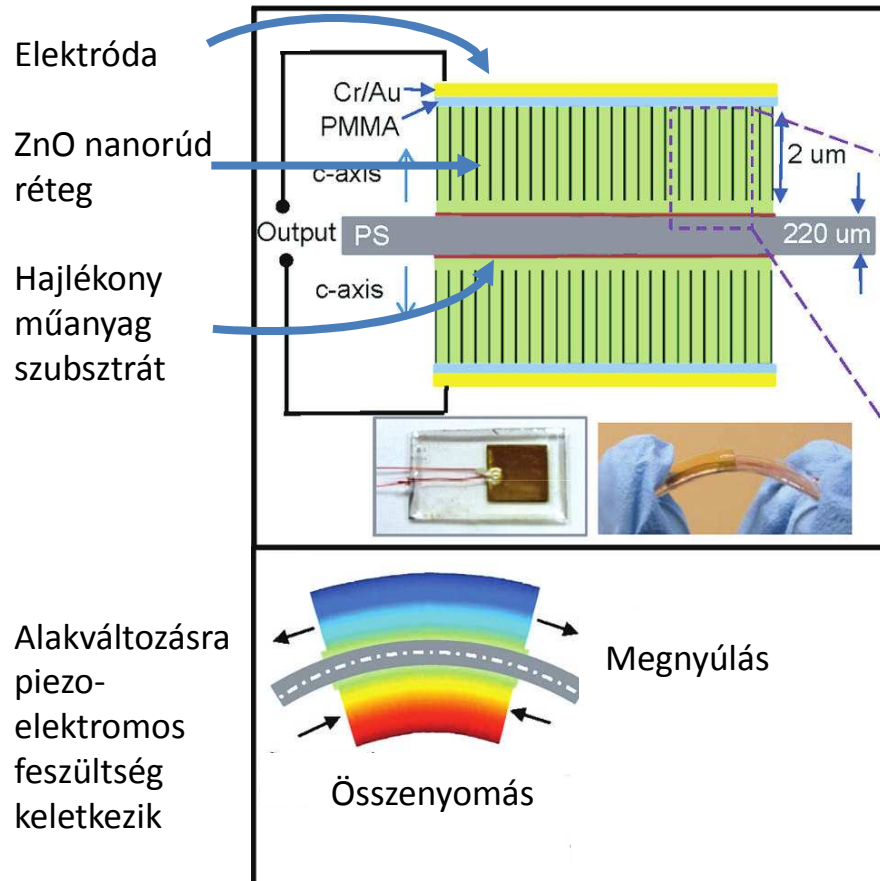

Nanorobot tervezési stratégia

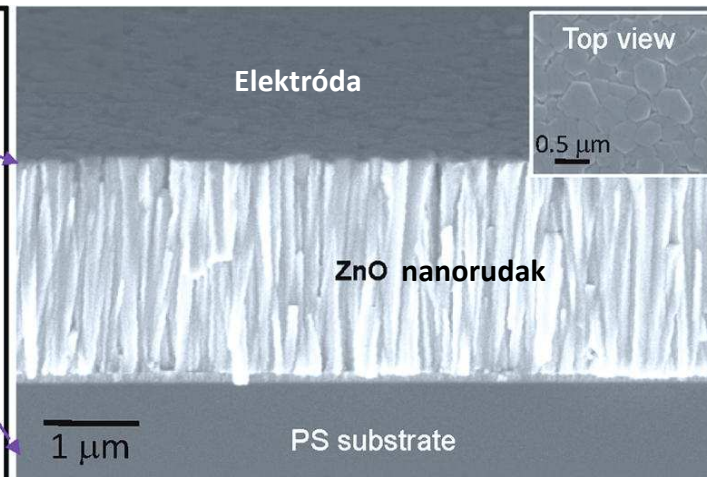

Nanorobot tervezési stratégia

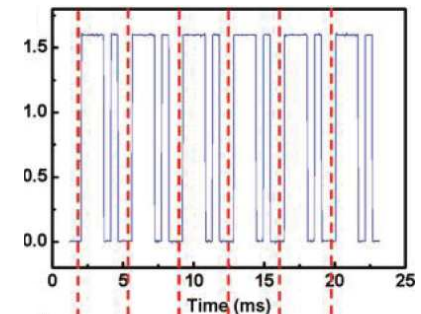
Nanogenerátor vázlatja ...

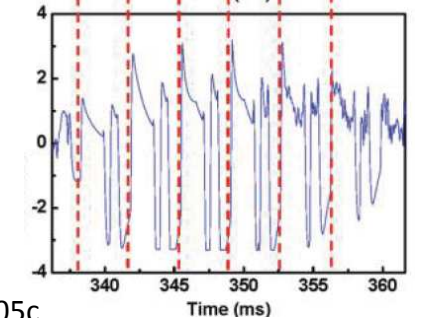
... és a megvalósult eszköz

Külső bemenő jel: LED fénye

Kimenő jel: rádió-frekvenciás adás

Mechanikai deformáció az áramkörök által használható elektromos feszültséggé alakul

Nanorobot működésének számítógépes modellezése

Vércukorszint-figyelő robot

Modell elemei:

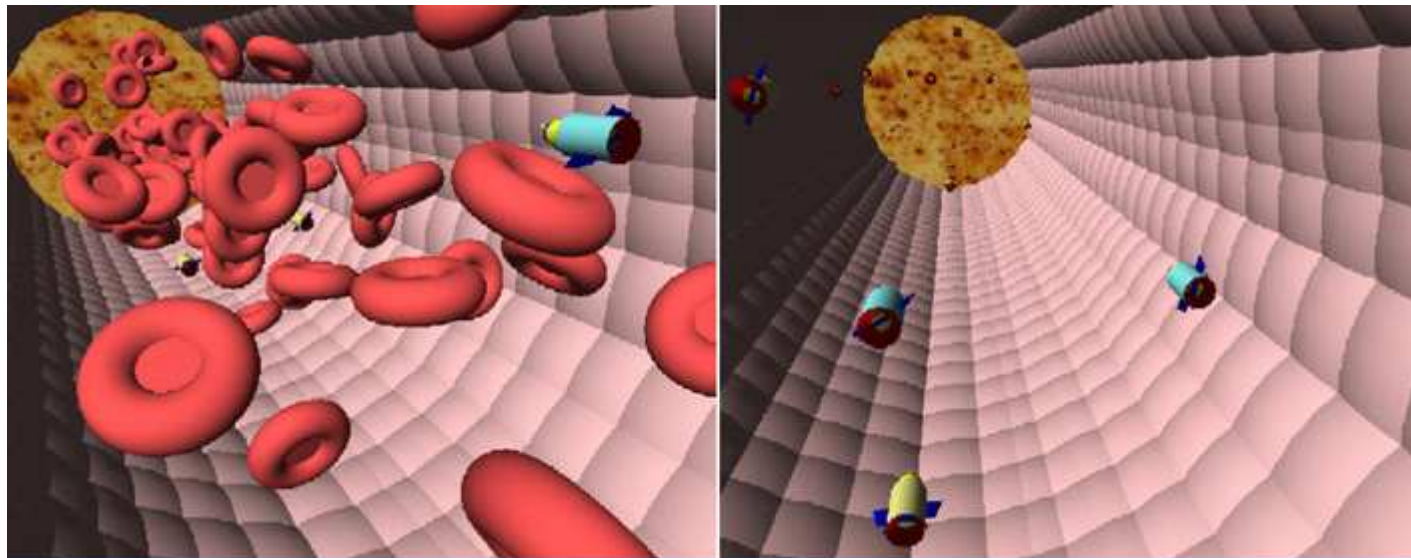
Nanorobot

Hajszálerek

Folyadékáramlás

Vércukor szintje

VVT

Nanorobot működésének számítógépes modellezése

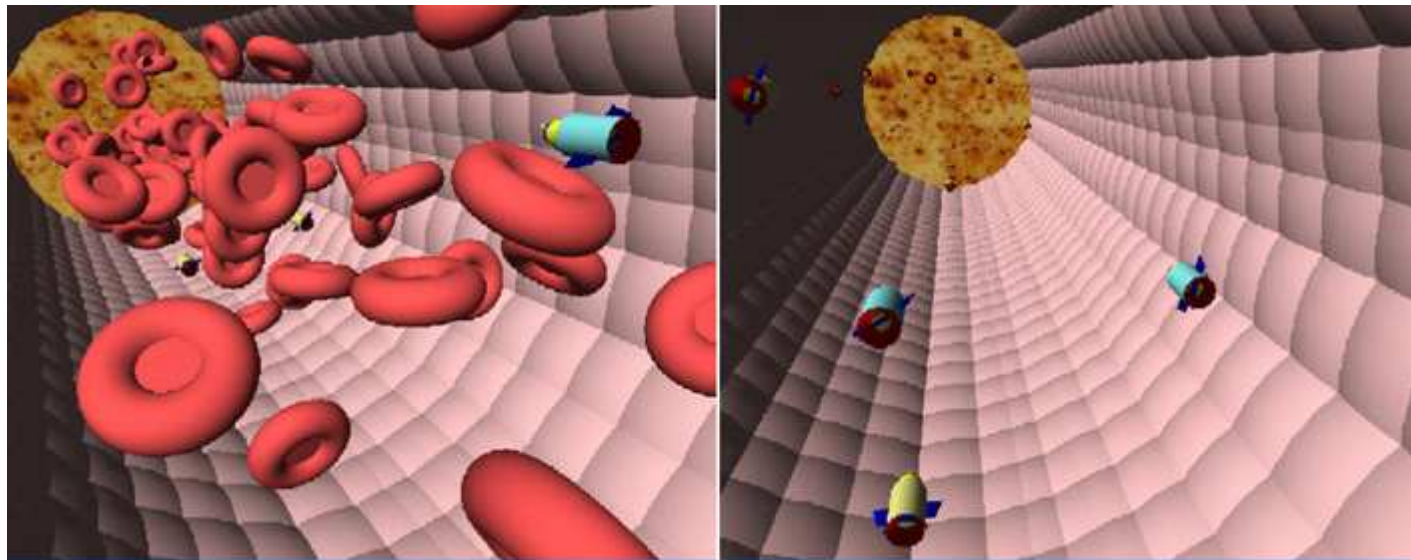
Vércukorszint-figyelő robot

Erőforrás: CMOS

Mozgás: passzív áramlás

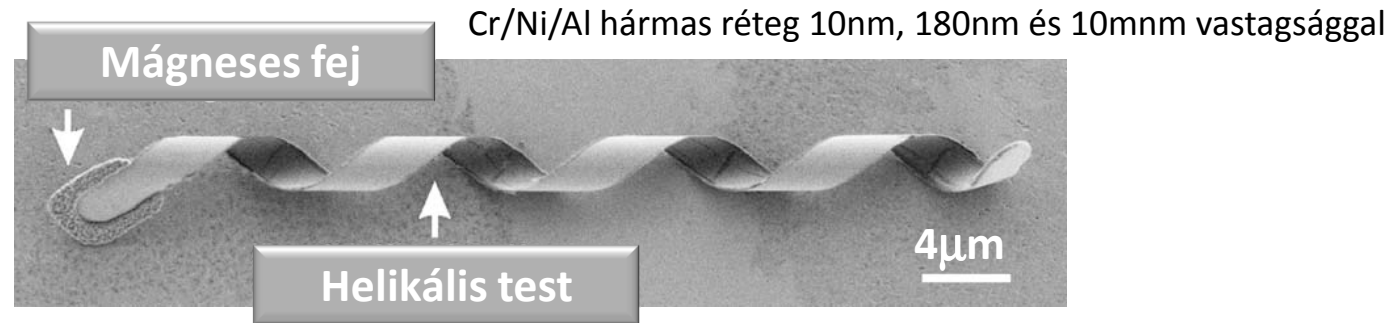
Vércukorszint megfigyelés: SGLT-3 fehérje szint mérése

Kommunikáció: rádiófrekvenciás impulzusok (mobiltelefon?)

Lépések a nanorobot felé: mikrorobot

Mágneses fejjel és helikális testtel rendelkező struktúra forgó mágneses mezőben

InGaAs/GaAs/Cr hármas réteg 11nm, 16nm és 15nm vastagsággal
Szalag szélessége: 1.8 μ m

A test mindig a mágneses mező irányára merőlegesen áll be

A forgó mező megforgatja a testet

Flagella-szerű mozgást végezve a forgó mozgás egyenesen haladóvá alakul

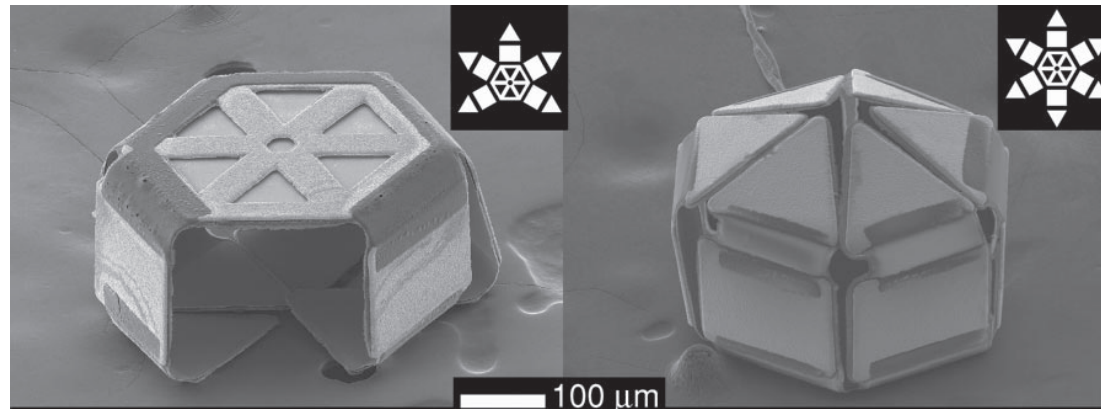
Lépések a nanorobot felé: mikrorobot

Mágneses fejjel és helikális testtel rendelkező struktúra forgó mágneses mezőben

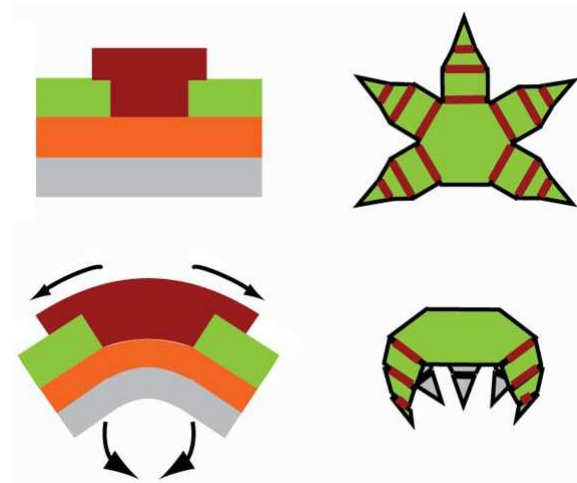

Lépések a nanorobot felé

Vezeték nélküli, **mágneses térrel** irányítható és **termikusan** vezérelhető mikrofogó

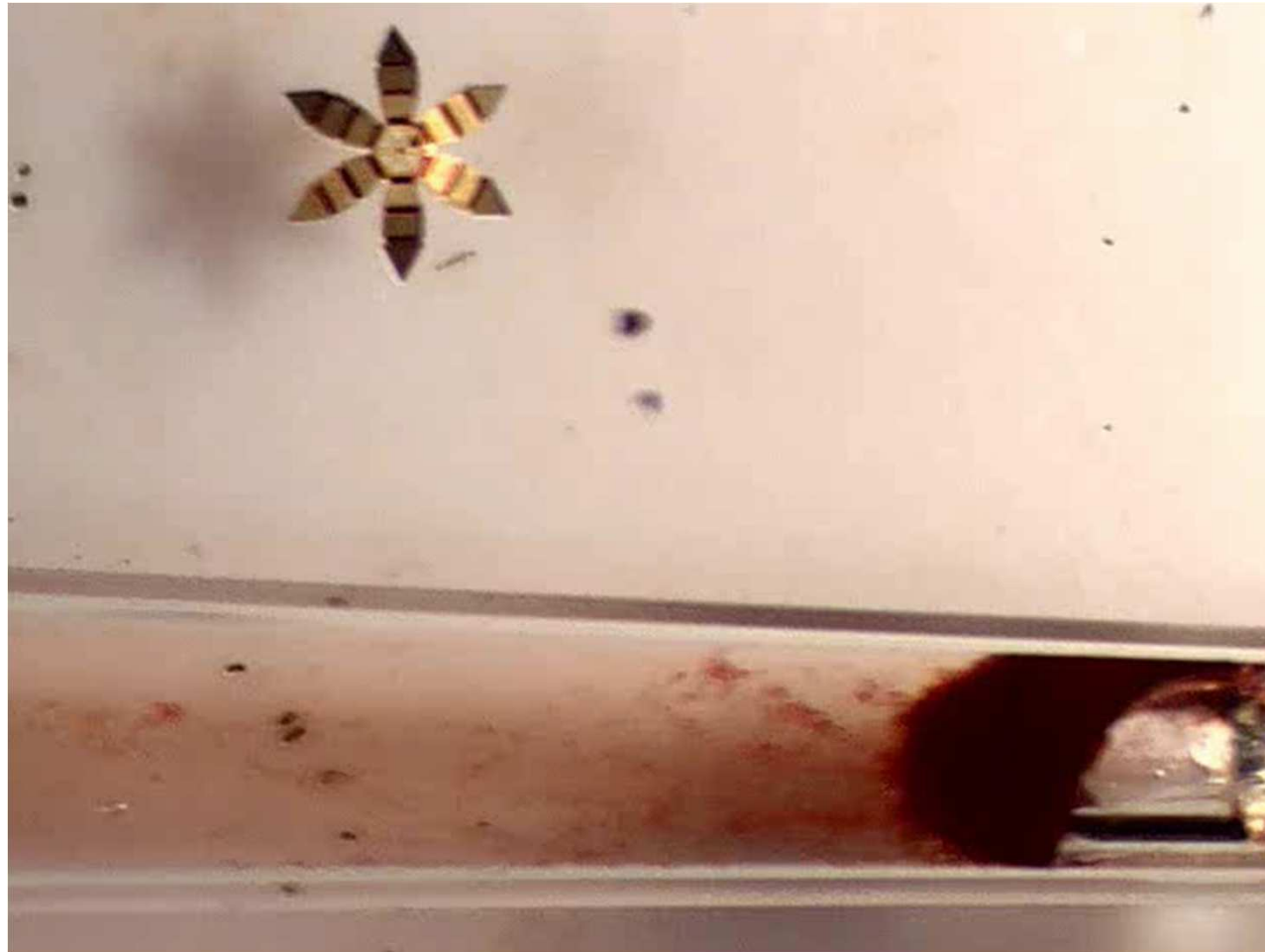
Műanyag
Nikkel
Réz
Króm

Nyitott állapot

Hő hatására
bezárul

MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont
Biofizikai Intézet

Ormos Pál
Dér András

Valkai Sándor
Kirei Huba
Badri A. L. Rao
Mathesz Anna
Vizsnyiczai Gaszton

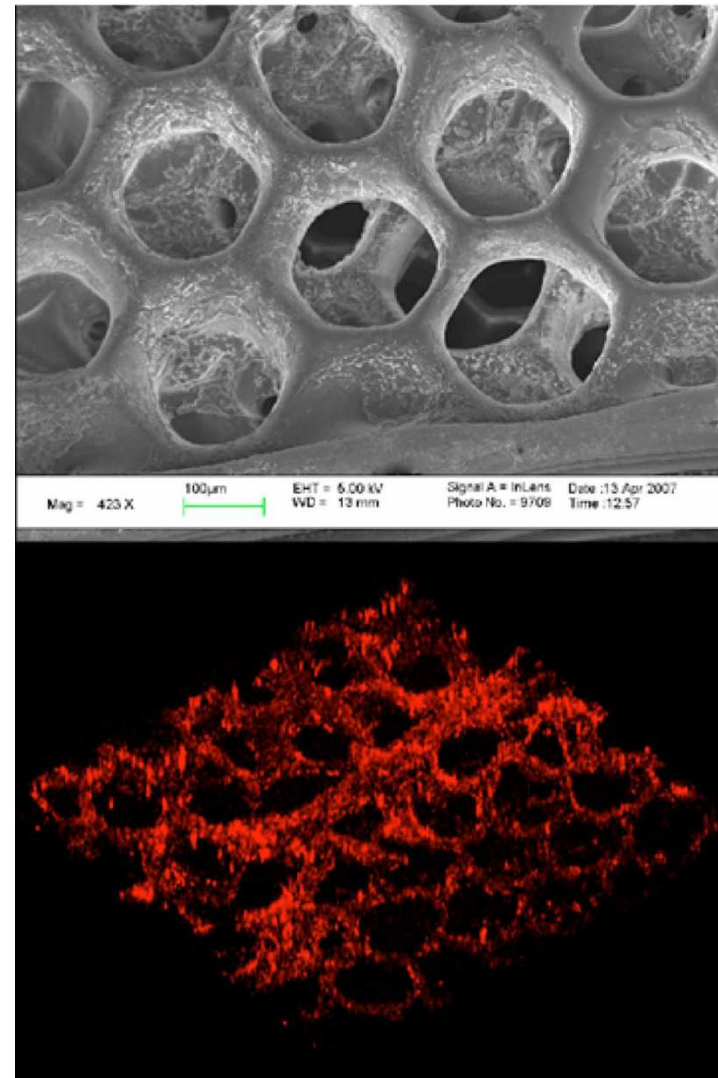
Köszönöm
a
figyelmet

UV-fény polimerizációval készített 3D
vázszerkezet sejtkultúrák számára

Akril-alapú polimer váz

A vázszerkezeten nőtt, fluoreszcens
festékkel jelölt sejtek

2008 Han

Lokalizált terápia: hatóanyag termikus felszabadítása

Hőmérséklet emelkedésének hatása a vivőanyagra

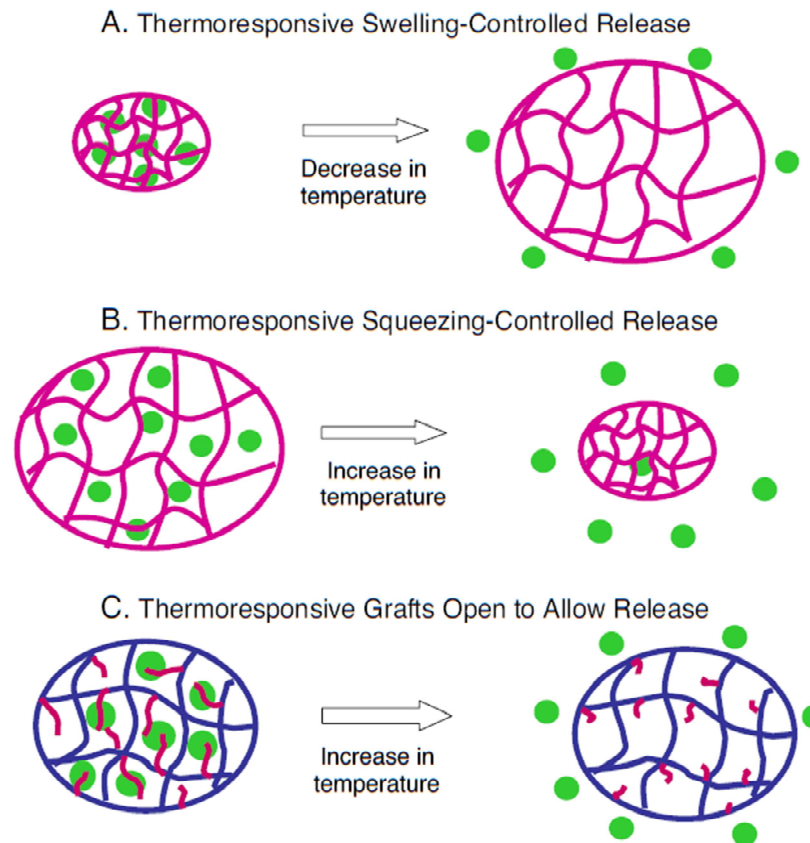
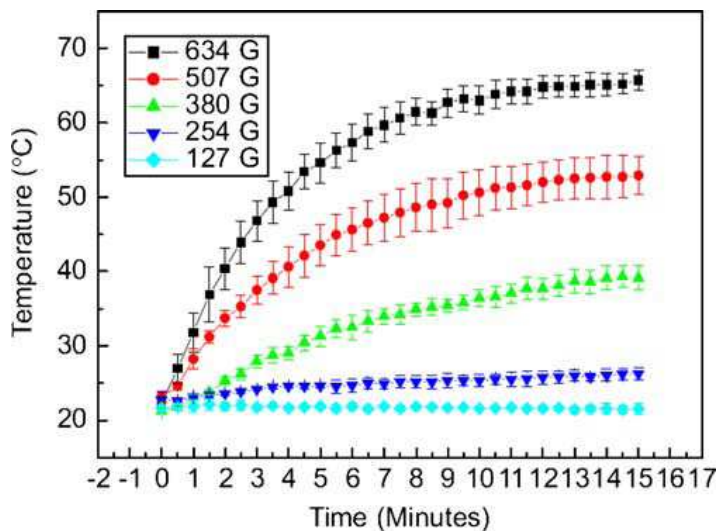

Fig. 5. Thermoresponsive structures for controlled release. Squeezing-controlled and grafted systems can be triggered by magnetic heating.